

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPPORTEURS over het ontwerp van wet houdende
nieuwe regelen ter bevordering van de voortbrenging, de
afzet en een redelijke prijsvorming van voortbrengselen
van de landbouw en de visserij en in verband daarmee
ten behoeve van de afnemers van produkten (Landbouw-
wet).

De overweging van dit wetsontwerp in de afdelingen der Kamer heeft geleid tot de volgende opmerkingen.

§ 1. Vele leden betuigden hun instemming met de totstandkoming van het onderhavige wetsontwerp, omdat, wanneer het kracht van wet zal hebben verkregen, de uit de crisis- en de bezettingstijd afkomstige wetgeving, met name de Landbouwcrisiswet en het Voedselvoorzieningsbesluit, welke wetgeving tot heden de voornaamste juridische grondslag vormt voor de landbouwpolitiek, eindelijk zal verdwijnen. Thans is de mogelijkheid geopend om de landbouwwetgeving aan te passen aan de nieuwe omstandigheden, in het bijzonder aan de omstandigheid, dat juist in de agrarische sector het tot stand komen van publiekrechtelijke bedrijfsorganen grote vorderingen heeft gemaakt.

De hier aan het woord zijnde leden, die hierboven reeds hun instemming met de strekking van dit wetsontwerp betuigden, meenden, dat het doel beperkt diende te blijven tot de „bevordering van de voortbrenging, de afzet en een redelijke prijsvorming van voortbrengselen van de landbouw en de visserij en in verband daarmee ten behoeve van de afnemers van produkten”. Zij zouden overwegende bezwaren hebben gehad tegen de ruimere strekking van het oorspronkelijke ontwerp van wet, waarbij de centrale Overheid de bevoegdheid zou verkrijgen regelen vast te stellen en maatregelen te treffen rechtstreeks met het oog op het verzekeren van de voedselvoorziening of met het oog op het loon- en prijsbeleid.

Op grond van het onderhavige wetsontwerp zal het echter niet mogelijk zijn maatregelen te treffen ten behoeve van de agrarische handel en de industrie. In de Tweede Kamer heeft de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening ter gelegenheid van de openbare behandeling van dit wetsontwerp (*Handelingen* dezer zitting, blz. 3660, rechterkolom) betoogd, dat, wanneer zodanige maatregelen nodig zouden zijn, deze gebaseerd zullen moeten zijn op de wetten betreffende de in- en uitvoer. Gaarne zouden deze leden er nader over worden ingelicht, welke mogelijkheden tot het nemen van vorengenoemde maatregelen de Regering zal hebben, wanneer het onderhavige wetsontwerp tot wet zal zijn verheven en er nog geen nieuwe in- en uitvoerwet tot stand zal zijn gekomen.

Ook vele andere leden verklaarden zich met de strekking van dit wetsontwerp in het algemeen geheel te kunnen verenigen. De nieuw tot stand te brengen Landbouwwet zagen zij als een consolidatie van de thans in verschillende wetten en besluiten verspreid staande regelingen, welke in tijden van nood zijn ontstaan. Wellicht heeft het aanvankelijk in de bedoeling gelegen de regelingen, welke indertijd zijn gegeven in de Landbouw-

crisiswet, in het Voedselvoorzieningsbesluit en het Landbouworganisatiebesluit, ongedaan te maken, zodra wederom normale tijden zouden zijn aangebroken. Niemand kon toen voorzien, dat daarenboven de moeilijkheden in de landbouw en in de voedselvoorziening door de oorlogsomstandigheden ten zeerste zouden toenemen. Toen ons land de gevolgen van de jongste oorlog grotendeels te boven was gekomen, rees de vraag, wat er nu moest geschieden in de agrarische sector. De leden, hier aan het woord, meenden, dat het voor de hand lag de landbouw niet weer over te laten aan het vrije spel van vraag en aanbod. Immers, de landbouw neemt in onze maatschappij een bijzondere plaats in, omdat de agrarische producent betrekkelijk weinig invloed kan uitoefenen op de groei van de te telen gewassen en op de afzet van de verkregen produkten. Deze producenten zijn dan ook minder dan die in andere sectoren van het bedrijfsleven in staat zelfstandig het hoofd te bieden aan de moeilijkheden, welke in hun bedrijven kunnen ontstaan. Met voldoening hadden deze leden daarom geconstateerd, dat men thans vrijwel algemeen van oordeel is, dat men het in de agrarische sector zonder een wettelijke regeling en zonder bepaalde bevoegdheden van de Regering, om te komen tot marktordering en een redelijke prijsvorming, niet kan stellen.

De thans het woord voerende leden achtten het een groot voordeel, dat de meeste van de in dit wetsontwerp vervatte regelingen in de praktijk reeds jarenlang zijn toegepast en deugdelijk en bruikbaar zijn bevonden. Zij waren van mening, dat marktordering vooraf dient te gaan aan prijsbeheersing. Dit is in het belang van de agrarische producent en van het Nederlandse volk. Hierdoor zal h.i. de positie van Nederland op de wereldmarkt, waar wij de concurrentie van andere landen ontmoeten, versterkt worden. Ook bij het tot stand komen van de Euromarkt zal, naar het oordeel van deze leden, de engere ordening, welke in het onderhavige wetsontwerp beoogd wordt, noodzakelijk blijven. Zij zouden zich ermede kunnen verenigen en er zelfs de voorkeur aan geven, indien het bedrijfsleven zelf een zodanige ordening onder staatstoezicht zou kunnen bewerkstelligen. Technisch en organisatorisch achtten zij dit echter niet mogelijk. Immers, publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties zijn er niet overal, zodat alleen reeds hierom de Regering niet kan terugkomen op het besluit de ordening door de Staat te doen geschieden, waarbij deze moet kunnen steunen op een wettelijke regeling.

Verscheidene leden waren eveneens van oordeel, dat de verandering van de bestaande regelingen op het gebied van de landbouw, welke o.m. dateren uit de dertiger jaren, aanbeveling verdient. Zij gingen ervan uit, dat de Regering over bepaalde bevoegdheden behoort te beschikken, ten einde een actieve landbouwpolitiek te kunnen voeren. Daar komt nog bij, dat na de laatste wereldoorlog de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie tot ontwikkeling is gekomen. Het bleek toen gewenst een nadere afbakening tot stand te brengen tussen de bevoegdheden van de Regering enerzijds en die van de publiekrechtelijke organen in de landbouw anderzijds. In 1953 heeft de Regering met het oog daarop een vóórontwerp van de Landbouwwet gepubliceerd en dit aan de Sociaal-Economische Raad voorgelegd. Na het publiceren van het vóórontwerp en na het advies van de S.E.R. daaromtrent zijn verschillende publikaties verschenen, waarin grote aandacht is geschonken aan de voorgestelde regeling van de bevoegdheden. Daarom gevoeld de hier aan het woord zijnde leden, nu de behandeling van het wetsontwerp, dat de desbetreffende materie beoogt te regelen, in een vergevorderd stadium verkeert, thans weinig behoefte hieraan uitvoerige beschouwingen te wijden, mede, omdat bij de openbare behandeling van het onderhavige wetsontwerp in de Tweede Kamer verscheidene verbeteringen zijn aangebracht. Een van deze verbeteringen achtten deze leden de thans geschapen waarborgen voor de rechtszekerheid aan de belanghebbenden, door de mogelijkheid van beroep op het College van Beroep voor het Bedrijfsleven. Nu in deze tijd het aantal regelingen, welke afkomstig zijn, hetzij van de centrale Overheid, hetzij van de publiekrechtelijke lichamen, steeds toeneemt, is het naar hun oordeel met het oog op de rechtszekerheid voor de bedrijfsgenoten en voor derden van groot belang,

dat zij zich eventueel kunnen beroepen op een onafhankelijk rechtsprekend college.

Sommige leden verklaarden zich eveneens met de inhoud van het wetsontwerp in het algemeen te kunnen verenigen. Vele regelingen, welke tot nu toe over verschillende wetten en besluiten verspreid waren, zullen, wanneer dit ontwerp kracht van wet zal hebben verkregen, in één wet samengevat zijn, waardoor een grotere overzichtelijkheid zal worden verkregen. Toch meenden deze leden, dat voor het landbouwbeleid behoefte blijft bestaan aan een wettelijke regeling, waarin naast de rechten ook de verplichtingen van de Overheid nauwkeuriger zijn omschreven. Zij erkenden, dat het hier een moeilijke aangelegenheid betreft en dat ook de georganiseerde landbouw nog niet met concrete voorstellen is gekomen. Vooral nu bij het landbouwprijsbeleid op dit ogenblik in steeds sterker mate het accent komt te liggen op het verlenen van allerlei soorten toeslagen, waardoor een sterke en directe afhankelijkheid van de Overheid wordt geschapen, wordt, aldus betoogden deze leden, de behoefte aan een zodanige wet steeds groter. Het landbouwprijsbeleid vindt thans zijn grondslag in bij verschillende gelegenheden gedane toezeggingen van de Regering, op traditie en op gezond verstand. Geheel bevredigend achtten de thans het woord voerende leden dit echter niet. Daarom spraken zij de hoop uit, dat het mogelijk zal zijn een wet tot stand te brengen, waarin de verplichtingen van de Regering, in het bijzonder met betrekking tot het voeren van een goed landbouwprijsbeleid, worden vastgelegd.

Deze leden wilden thans ingaan op de Tweede Nota van Wijzigingen nopens dit wetsontwerp (stuk nr. 11), waarbij in het ontwerp de woorden „dan wel ter verzekering van de voedselvoorziening” zijn veranderd in „en in verband daarmee ten behoeve van de afnemers van produkten”. In de toelichting hierop wordt alleen verwezen naar de agrarische handel en industrie. Zij wilden er in dit verband de aandacht op vestigen, dat die toelichting niet geheel volledig is. Gaarne zouden zij vernemen, of de Regering hier een verduidelijking kan geven.

Enige leden achtten dit wetsontwerp, na de vele en ingrijpende daarin bij de behandeling in de Tweede Kamer aangebrachte wijzigingen, aanvaardbaar.

Zij konden zich ermede verenigen, dat dit wetsontwerp, wanneer het kracht van wet zal hebben verkregen, van toepassing zal zijn bij normale omstandigheden, zij het ook, dat „normaal” niet een duidelijk omschreven begrip is. Overigens vereist de ook door deze leden erkende noodzaak van een slagvaardig landbouwbeleid, dat bij plotseling optredende ongewenste en ongunstige omstandigheden spoedig ingegrepen kan worden. Over langere termijn optredende wijzigingen van omstandigheden zou men dan „abnormale” omstandigheden kunnen noemen. Daarvoor is dan een ingrijpen van geheel andere aard noodzakelijk. Voorts hadden de thans het woord voerende leden er om praktische redenen geen bezwaren tegen, dat in het onderhavige wetsontwerp ook verschillende aspecten van de voedselvoorziening geregeld worden in verband met de landbouwtotaliteit. Zij zouden de opzet van de voorgestelde regeling zonder dit complement zelfs onvolledig achten. Daarom vroeg de regeling der bevoegdheden des te meer aandacht. De wijze, waarop deze regeling thans in hoofdstuk III van dit ontwerp van wet is neergelegd, achtten zij bevredigend. De noodzaak tot snel ingrijpen, welke zich helaas dikwijls voordoet, deed hun de soepele regeling, gegeven in dit wetsontwerp, verkiezen boven de wenselijkheid van een parlementaire controle vooraf.

Hoewel deze leden zich ermede konden verenigen, dat de regelingen, afkomstig uit de jaren 1933 en 1941, door een nieuwe wet vervangen zullen worden, zagen zij in dit wetsontwerp toch een zekere beperktheid, omdat weliswaar in dit ontwerp vele gedetailleerde bevoegdheden van de Overheid zijn gewaarborgd, maar daartegenover voor haar slechts vage en algemene plichten t.o.v. de landbouw zijn opgenomen. Deze leden erkenden, dat de vorenbedoelde bevoegdheden reeds bestaan. Zij achtten, gelijk gezegd, zodanige competenties ook noodzakelijk, ten einde tegemoet te kunnen komen aan de labele situaties, welke in de landbouw plegen op te treden.

Het voorliggende wetsontwerp achtten de hier aan het woord

zijnde leden desniettemin minder volledig, omdat daarin uitsluitend beoogd wordt een incidenteel regelen van produktie, afzet en prijsvorming van landbouwprodukten, hetwelk zijn oorsprong vindt in de crisispolitiek uit de dertiger jaren. Zij meenden, dat de landbouwproblemen een betere oplossing zouden hebben gevonden in een regeling, waarin aan de landbouw een basis gegeven zou zijn, welke hem een plaats verzekert in de rij van produktiesectoren binnen de nationale economie. Eerst dan zou een zodanige regeling vergeleken kunnen worden met de Britse Agricultural Act, met het in de Westduitse Bondsrepubliek geldende Paritätsgesetz en, zij het in mindere mate, met de Amerikaanse wetgeving op dit gebied. Ook zou een zodanige regeling met meer recht de naam „Landbouwwet” verdienen, welke naam zij voor de thans tot stand te brengen wet slecht gekozen achten, omdat deze de inhoud niet dekt.

Ook sommige andere leden achtten de naam „Landbouwwet” weinig gelukkig gekozen, omdat deze naam de schijn wekt een groter gebied te bestrijken dan in werkelijkheid het geval is. Als voorbeeld van goed gekozen namen voor wetten zouden deze leden willen noemen „Jachtwet”, „Pachtwet”, „Ruilverkavelingswet”, enz. Voorbeelden van minder juist gekozen namen, welke de schijn wekken meer in te houden dan in wezen het geval is, achtten zij namen als „Boterwet”, „Veewet” en vooral „Landarbeiderswet”. Een betere naam voor de tot stand te komen wet zou h.i. zijn „Bevoegdhedenwet landbouw- en visserijbeleid”. In de huidige naam is het woord „visserij” niet opgenomen en men moet toch wel zeer thuis zijn in de desbetreffende materie om te weten, dat onder de thans tot stand te brengen „Landbouwwet” ook bepaalde aspecten van de visserij begrepen zijn.

§ 2. Vele leden achtten het voor het voeren van een verantwoord, actief en slagvaardig landbouwbeleid onontbeerlijk, dat de Regering de in hoofdstuk III van dit wetsontwerp genoemde bevoegdheden verkrijgt. Zij meenden, dat de Regering in het nader gewijzigd ontwerp van wet in redelijke mate is tegemoet gekomen aan de in het Voorlopig Verslag van de Tweede Kamer nopens dit wetsontwerp (blz. 3, rechterkolom) geuite wens grotere waarborgen te scheppen voor een zo effectief mogelijke controle door de Staten-Generaal.

Voorts juichten zij het toe, dat, wanneer dit wetsontwerp kracht van wet zal hebben verkregen, ingevolge artikel 6, ieder kwartaal een herziene raming van de inkomsten en uitgaven van het Landbouw-Egalisatiefonds, voorzien van een toelichting, aan de Staten-Generaal zal worden toegezonden. Zij zouden het ten zeerste op prijs stellen, indien alsdan de geraamde inkomsten en uitgaven op uitvoerige wijze zouden worden toegelicht. Naar het oordeel der hier aan het woord zijnde leden zijn, althans in de laatste jaren, de toelichtingen op de begrotingen van dit fonds in dit opzicht te kort geschoten, omdat deze te summier waren. Gaarne zouden zij vernemen, of de Regering bereid is aan deze wens tegemoet te komen.

Vele andere leden stelden voorop, dat de Regering bij de openbare behandeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer (*Handelingen* dezer zitting, blz. 3659, rechterkolom) o.m. heeft verklaard:

„Het wetsontwerp is in feite een ontwerp-machtigingswet. Er wordt op zich zelf dus geen beleid in uitgestippeld, maar het geeft een aantal bevoegdheden aan de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, waarop zijn beleid kan zijn gebaseerd.”; en:

„Het uitgangspunt is geweest, dat de bevoegdheden tot het noodzakelijke moeten worden beperkt”, alsmede: „dat wat een schap kan doen en doet, de Staat niet moet doen.”.

Op grond van de hierboven aangehaalde uitspraken van de Regering en op grond van de ervaringen in het verleden bestond er bij de thans het woord voerende leden geen ongerustheid t.a.v. de uitgebreidheid der bevoegdheden, welke de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening zal verkrijgen, wanneer het onderhavige wetsontwerp tot wet zal zijn verheven. Met de Regering (*Handelingen* dezer zitting, blz. 3660 e.v.) waren deze leden van mening, dat het van groot belang is, indien het Parlement geregeld in staat wordt

gesteld het beleid te kunnen volgen. Hoewel het ieder kwartaal uitbrengen van een verslag h.i. ongetwijfeld een goed middel hiertoe is, zouden zij het op prijs stellen, indien de Regering ook elke andere geschikte gelegenheid te baat zou nemen om de Staten-Generaal over de gang van zaken te dezen in te lichten.

Verscheidene leden waren van oordeel, dat, hoewel door de aanneming van de amendementen-Van Dijk c.s. in de Tweede Kamer (stukken nrs. 14 en 20), waardoor het voorschrift is gegeven een uitgevaardigde algemene maatregel van bestuur van een toelichting te voorzien en aan de Staten-Generaal toe te zenden, het wetsontwerp een gunstige wijziging onderging, de aanneming van het gewijzigde amendement-Biesheuvel c.s. (stuk nr. 19) doeltreffender zou zijn geweest. Immers, de preventieve werking van de invloed van de Staten-Generaal zou daardoor zijn versterkt, al erkenden deze leden, dat het achteraf door een wet bekrachtigen van een algemene maatregel van bestuur somtijds bezwaren kan opleveren.

Enige leden herinnerden in dit verband aan hetgeen zij omtrent de in de vorige alinea behandelde kwestie reeds in de vorige paragraaf te berde hadden gebracht.

§ 3. Vele leden achtten het juist, dat, alvorens een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 18, lid 1, van dit wetsontwerp, wordt vastgesteld, de daarbij betrokken produkt- en bedrijfschappen worden gehoord (artikel 18, lid 3). Zij betreurden het echter, dat het in dat artikel vooraf horen van de betrokken schappen niet is voorgeschreven t.a.v. beschikkingen, welke de Minister vaststelt krachtens een algemene maatregel van bestuur, zulks in tegenstelling tot het bepaalde in de artikelen 13, lid 1 en in de artikelen 21 en 22, lid 1. Immers, indien in een algemene maatregel van bestuur aan de Minister de bevoegdheid wordt verleend tot het stellen van nadere regelen bij beschikking, kan het voorkomen, dat de betekenis van een zodanige beschikking groter is dan de algemene maatregel van bestuur zelf. De leden, hier aan het woord, zouden er de voorkeur aan hebben gegeven, indien artikel 13, lid 3, van overeenkomstige toepassing was verklaard voor de krachtens een algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 18, lid 1, vastgestelde beschikkingen. Zij zouden gaarne zien, dat de verplichting tot het horen van de betrokken schappen, vóórdat de beschikkingen worden vastgesteld, telkens in de algemene maatregel van bestuur zal worden opgenomen.

Sommige leden verklaarden zich bij het in de vorige alinea weergegeven betoog aan te sluiten.

§ 4. Vele leden waren van oordeel, dat in het nader gewijzigd ontwerp van wet de verhouding tussen de centrale Overheid en de publiekrechtelijke bedrijfsorganen op een bevredigende wijze is geregeld.

Met grote voldoening hadden zij kennis genomen van het standpunt der Regering, hetwelk zij bij de mondelinge behandeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer heeft verdedigd (*Handelingen* dezer zitting, blz. 3659 en 3365), namelijk, dat de tot stand te brengen Landbouwwet ruime mogelijkheden moet bieden voor de ontplooiing van de produkt- en bedrijfschappen en voorts, dat de Regering er ernstig naar streeft de autonome werkzaamheden van de publiekrechtelijke bedrijfsorganen zoveel mogelijk te bevorderen en dat m.b.t. het medebewind het regeringsbeleid erop gericht zal zijn aan de bedrijfslichamen de ruimte te geven, welke voor een zelfstandige behartiging van de belangen nodig is. Deze leden waren van oordeel, dat een regeringsbeleid, waarbij de activiteiten van de bedrijfslichamen niet geremd worden, noodzakelijk is om een goede ontwikkeling van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie mogelijk te maken en te bevorderen.

Vele andere leden stelden voorop, dat de Regering ter gelegenheid van de openbare beraadslaging over dit wetsontwerp in de Tweede Kamer (*Handelingen* dezer zitting, blz. 3665, rechterkolom) heeft verklaard, „dat met betrekking tot het medebewind het beleid erop gericht zal zijn, zoveel mogelijk aan de bedrijfslichamen de ruimte te geven, welke zij voor een zelfstandige belangenbehartiging nodig hebben”. Met deze uitspraak konden ook de hier aan het woord zijnde leden geheel

instemmen, vooral nu hier nog aan toegevoegd werd: „Oprach- ten, die zo eng zijn omschreven, dat de bedrijfslichamen geen beleidsbeslissingen kunnen nemen, doch slechts hebben te zor- gen voor het administratieve apparaat, dat met de uitvoering van zulke opdrachten kan worden belast, zullen zoveel moge- lijk moeten worden vermeden.”.

Verscheidene leden juichten het eveneens toe, dat de Rege- ring aan de publiekrechtelijke bedrijfsorganen in de landbouw een ruim arbeidsveld wil laten. Zij achtten het noodzakelijk, dat die organen optreden, voor zover de daaraan verleende bevoegdheden ruimte bieden en voor zover de te regelen ma- terie zich daartoe leent. Bij het stellen van regelen zullen deze organen rekening moeten houden met het algemeen belang. Wel zijn zij daartoe krachtens haar doelstelling verplicht, maar deze doelstelling dient in de praktijk op de juiste wijze ge- realiseerd te worden. Alleen dan blijft een gezonde groei in de richting van het beïnvloeden van de maatschappelijke ont- wikkeling door de belanghebbenden zelf mogelijk.

Enige leden achtten het niet geheel bevredigend, dat, wan- neer dit wetsontwerp tot wet zal zijn verheven, concurrerende bevoegdheden zullen blijven bestaan tussen de centrale Over- heid en de publiekrechtelijke bedrijfsorganen. Hoewel zij er- kenden, dat de laatstgenoemden niet alle bevoegdheden zullen bezitten en dat met name in artikel 18, lid 4, en in artikel 23 op andere wijze voorzieningen zijn getroffen, ten einde juiste verhoudingen te bereiken, vroegen deze leden zich af, of blij- kens de beschouwingen van de Regering t.g.v. de openbare be- handeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer (*Hande- lingen* dezer zitting, blz. 3669, linkerkolom) niet een element van onzekerheid en oncontroleerbaarheid geïntroduceerd werd t.o.v. de autonomie der schappen. Deze leden achtten het ge- wenst, dat de belangenbehartiging in onderstaande volgorde zou geschieden door:

- 1°. de bedrijfsgenoot;
- 2°. de vrije organisatie;
- 3°. de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie;
- 4°. de centrale Overheid.

Deze leden erkenden, dat men deze volgorde wellicht niet onder alle omstandigheden zal kunnen handhaven. Zij waren van mening, dat men bij het zoveel mogelijk aanhouden van het tevoren voorgestelde werkschema een toestand van de grootst mogelijke evenwichtigheid zou bereiken. Zij vertrouwden erop, dat de Regering deze evenwichtigheid op de door hen genoem- de wijze zou nastreven. Naar het oordeel dezer leden behoeft hier niet te worden gevreesd voor een gebrek aan controle op de schappen, omdat deze immers als vormen van gedecentrali- seerd bestuur van binnen uit op democratische wijze controleer- baar zijn.

§ 5. Enige leden waren van mening, dat de door hen in de vorige paragraaf genoemde volgorde bij de belangenbeharti- ging ook gold t.a.v. een voedselvoorzieningsin- en verkoop- bureau, als bedoeld in artikel 31 van dit wetsontwerp. Het be- drijfsleven achtten zij voor de handelsfunctie primair.

Hoewel deze leden erkenden, dat een bureau, als thans het Voedselvoorzienings Import Bureau, onder de huidige om- standigheden niet gemist kan worden, waren zij er niet van overtuigd, dat dit bureau steeds tijdig terug weet te treden ten behoeve van het bedrijfsleven.

Gaarne zouden zij vernemen, welke betekenis moet worden toegekend aan „periodiek” in artikel 35, lid 2, van dit wets- ontwerp. Voorts werd gevraagd, in hoeverre het ingevolge deze tot stand te brengen wet in te stellen voedselvoorzieningsin- en verkoopbureau bevoegdheden kan delegeren aan andere open- bare lichamen. De mogelijkheid hiertoe hebben gelijksoortige bureaus voorheen veelal gehad.

§ 6. Sommige leden vroegen, of het verlenen van allerlei soorten prijstoeslagen, hetgeen bij het huidige landbouwprijsbe- leid gebruikelijk is, volkomen valt onder de eerste doelstelling van deze tot stand te brengen wet, nl. het voeren van een beleid

ten behoeve van de landbouw. Deze leden meenden, dat de praktijk van het landbouwprijsbeleid hiertoe zal noodzaken. Zij zouden echter gaarne een duidelijke uitspraak van de Regering te dezer zake ontvangen.

§ 7. Vele leden verklaarden, dat zij hun oordeel over de Euromarkt wensten op te schorten, totdat hun omtrent de con- sequenties van het verdrag meer bekend zal zijn.

Vele andere leden had het tot voldoening gestemd, dat de zes deelnemende landen het verdrag betreffende de Euromarkt hebben getekend. Niettemin waren zij van oordeel, dat nog vele problemen te dezer zake zullen moeten worden opgelost. Hoewel de landbouw een zeer belangrijk onderdeel is geweest bij de onderhandelingen over dit verdrag, hadden deze leden de indruk, dat het grootste deel van de onderhandelingen over dit onderdeel nog moet plaatsvinden. Daarom achtten zij een zekere gereserveerdheid in dit opzicht op haar plaats. Op den duur zal, wanneer de gemeenschappelijke markt tot stand is gekomen, een gemeenschappelijke landbouwpolitiek moeten worden gevoerd. Dit zal geleidelijk moeten geschieden ge- durende een overgangperiode. Alsdan zullen de gemeenschap- pelijke regelingen prevaleren boven de nationale regelingen. In verband hiermede heeft de Regering t.g.v. de openbare be- handeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer (*Hande- lingen* dezer zitting, blz. 3664, linkerkolom) naar voren ge- bracht, „dat hoe beter de nationale regelingen zijn, hoe groter de kans is, dat zij aan de gemeenschappelijke regelingen ten grondslag zullen liggen”. Indien in het vorenstaande met „beter” bedoeld is een zo nauw mogelijke aansluiting aan in- ternationale regelingen en verlangens, zal wellicht de Neder- landse landbouw offers moeten brengen. Gaarne zouden de hier aan het woord zijnde leden daarover nader worden inge- licht.

Artikel 13. Verscheidene leden waren door hetgeen de Regering in de Memorie van Toelichting nopens dit wetsont- werp (blz. 13, linkerkolom) naar voren heeft gebracht, nl. dat artikel 13 van dit wetsontwerp niet in strijd is met arti- kel 188, lid 1, van de Grondwet, niet geheel overtuigd. Zij stelden zich voor hierop bij de mondelinge behandeling van dit ontwerp van wet nader terug te komen. Aan een zo ver strekkende delegatie, als ingevolge artikel 13 van dit wets- ontwerp aan de Minister van Landbouw, Visserij en Voedsel- voorziening wordt gegeven, zijn, naar het oordeel dezer leden, wel ernstige bezwaren verbonden.

Artikel 18. Sommige leden vroegen, of volgens de thans bestaande redactie van artikel 18, lid 5, van dit wetsontwerp, na de verheffing daarvan tot wet, de mogelijkheid zal bestaan, dat de Staten-Generaal een toelichting op een algemene maat- regel van bestuur zullen ontvangen, welke niet in de openbaar- heid komt. Zij zouden dit niet gewenst achten en zij meenden, dat er toch geen enkele verhindering zou behoeven te bestaan om een zodanige toelichting ook tegelijkertijd te publiceren. Gaarne zouden deze leden vernemen, of de Regering aldus denkt te handelen.

Artikelen 54 en 56. Enige leden zouden gaarne nader wor- den ingelicht over de overgangsfasen van de oude op de nieuwe wetgeving. Voorts zouden zij gaarne vernemen, op welk tijdstip dit wetsontwerp, wanneer het kracht van wet zal hebben ver- kregen, in werking zal kunnen treden. Het bepaalde in de artikelen 54 en 56 achtten deze leden namelijk niet geheel duidelijk.

Vastgesteld 25 mei 1957.

RIP
VAN LIESHOUT
LOUWES
HOOGLAND
GEUZE.